

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 20.09.2013

Utgave 1

revidert den: 19.09.2013

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn:** SR-30 Soluble Support
- **CAS-nummer:**
25036-16-2
- **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** Løselig release materiale for Stratasys Inc. FDM modeller
- **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
Stratasys, Inc. Tel +1 952 937 3000
7665 Commerce Way Fax +1 952 937 0070
Eden Prairie, MN 55344
USA

- **For information in Europe contact:**
- **C.S.B. GmbH** Tel.: +49-2151-6520860
Düsseldorfer Straße 113 Fax: +49-2151-6520869
D-47809 Krefeld E-Mail: info@csb-online.de
Germany
- **E-postadresse for den kompetente personen, som er ansvarlig for sikkerhetsdatabladet** sdb@csb-online.de
- **Avdeling for nærmere informasjon:** Avdeling produktsikkerhet
- **1.4 Nødnummer:** Se ovenfor eller neste giftinformasjonssentre

Avsnitt 2: Viktigste faremomenter

- **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**
Substansen er ikke klassifisert i henhold til CLP-forordningen.
- **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC bortfaller**
- **Klassifiseringssystem:** bortfaller
- **2.2 Etikettelementer**
- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008 bortfaller**
- **Farepiktogrammer** bortfaller
- **Signalord** bortfaller
- **Advarselsetninger** bortfaller
- **2.3 Andre farer**
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **3.1 Kjemisk karakterisering: Substanser**
- **CAS-nr. betegnelse**
25036-16-2 Terpolymer av methacrylic syre, styren og butyl acrylate
- **Identifikasjonsnummer(numre)** bortfaller, polymer

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

- **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **Generelle informasjon:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes.

(fortsatt på side 2)

NO

Sikkerhetsdatablad iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 20.09.2013

Utgave 1

revidert den: 19.09.2013

Handelsnavn: SR-30 Soluble Support

(fortsatt fra side 1)

- **etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
- **etter hudkontakt:**
Vask godt med vann og sepe.
Etter kontakt med det smeltede produktet må det avkjøles hurtig med kaldt vann.
Stivnet produkt må ikke trekkes av huden.
Tilkall lege straks.
- **etter øyekontakt:**
Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
- **etter svelging:** No special measures required.
- **4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slökkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:**
CO₂ slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Vann i full stråle.
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Under brann kan det frisettes:
Smoke
Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)
Under visse brannvilkår kan spor av andre giftige stoffer ikke utelukkes.
- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.
- **Ytterligere informasjoner**
Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Ta på personlig beskyttelsesdrakt.
Unngå berøring med øynene.
Unngå støvdannelse.
- **6.2 Miljøverntiltak:** La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Unngå støvdannelse.
Ta opp mekanisk.
Oppsamlet materiale bortskaffes forskriftsmessig.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Unngå støvdannelse.
Støvdannelse som ikke kan unngås, må tas opp regelmessig.
Støv må ikke innåndes.
Unngå kontakt med øynene

(fortsatt på side 3)

-NO

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 20.09.2013

Utgave 1

revidert den: 19.09.2013

Handelsnavn: SR-30 Soluble Support

(fortsatt fra side 2)

- Grenseverdier for arbeidsplass må overholdes.
- Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:**
 - Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.
 - Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.
- 7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- Lagring:**
- Krav til lagerrom og beholdere:** Myndighetenes forskrifter for vannvern skal overholdes.
- Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
- Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:** Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
- 7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.
- 8.1 Kontrollparametere**
- Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**
 - Følg alle arbeidsplass grenser for støv.
- Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- 8.2 Begrensning og kontroll av eksponering**
- Personlig verneutstyr:**
- Generelle verne- og hygienetiltak:**
 - Unngå innånding av støv
 - Unngå berøring med øynene.
 - Unngå lengre og intensiv hudkontakt.
 - Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
- Åndedrettsvern:** Ved sikker overholding av arbeidsplassgrenseverdier ingen særlige tiltak nødvendig.
- Håndvern:** Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelseshansker.
- hanskemateriale**
 - Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent.
- gjennomtrengingstid for hanskemateriale**
 - Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.
- Øyevern:** Vernebrille
- Kroppsværn:** Kroppsbeskyttelse bør velges avhengig av bruksmåte og mulig påvirkning.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

- 9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**
- alminnelige opplysninger**
- Utseende:**

Form:	pellets
Farge:	melkaktig hvit
Lukt:	nesten uten lukt
Luktterskel:	ikke bestemt
- pH-verdi:** ikke anvendelig
- Tilstandsendring**

Smeltepunkt/smelteområde:	ikke bestemt
Kokepunkt/kokeområde:	ikke bestemt
- Flammepunkt:** ikke bestemt
- Antennelighet (fast, gassformet):** not classified as flammable solid

(fortsatt på side 4)

-NO-

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 20.09.2013

Utgave 1

revidert den: 19.09.2013

Handelsnavn: SR-30 Soluble Support

(fortsatt fra side 3)

· Antennelsestemperatur:	> 450 °C
· Spaltningstemperatur:	> 290 °C
· Selvantennelighet:	Produktet er ikke selvantennelig.
· Ekspløsjonsfare:	Produktet er ikke ekspløsjonsfarlig.
· Ekspløsjongrensere:	
nedre:	ikke bestemt
øvre	ikke bestemt
· brannfremmende egenskaper	ikke anvendelig
· Damptrykk:	ikke bestemt
· Tetthet ved 20 °C:	1,1 g/cm ³
· relativ tetthet ved 20 °C	1,1 (H ₂ O = 1)
· damp tetthet	ikke bestemt
· fordampningshastighet	ikke bestemt
· Løslighet i / blandbarhet med Vann:	uløslig
· Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	ikke bestemt
· Viskositet:	
dynamisk:	ikke anvendelig
kinematisk:	ikke anvendelig
· 9.2 Annen informasjon	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** see 10.3
- **10.2 Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:**
Ingen spaltning ved formålsriktig lagring og håndtering.
Unngå støt, gnidning, varme, gnister, elektrostatisk oppladning.
- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner**
Ved oppvarming utover spaltningpunktet består mulighet for frisetting av toksiske damper.
- **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Inkompatible materialer:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
Kullmonoksyd (CO) og kuldioksyd (CO₂)
Mulig i spor.
Kullvannstoffer
Styrol
Kvelstoffoksyder (NO_x)
Organic acids
Acrylmonomeres, Acrylcompounds
Alcohols

Avsnitt 11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt toksisitet:**
- **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:** ikke bestemt
- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **på huden:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler

(fortsatt på side 5)

NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 20.09.2013

Utgave 1

revidert den: 19.09.2013

Handelsnavn: SR-30 Soluble Support

(fortsatt fra side 4)

- **på øyet:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **Subakutt til kronisk toksisitet:** ikke klassifisert
- **Ytterligere toksikologiske henvisninger:**
Ved sakkyndig omgang og formålsriktig bruk har produktet, etter våre erfaringer og etter de informasjonen som foreligger hos oss, ingen helseskadelige virkninger.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **Sensibilisering** Ingen sensibiliserende virkning kjent
- **Toksisitet ved gjentatt inntak** ikke klassifisert
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
Ifølge nåværende kunnskap ingen CMR-effekter kjent.

Avsnitt 12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Eliminasjonsgrad:** ikke bestemt
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjoner:**
- **Generelle informasjoner:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- **Ikke rengjort emballasje**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

Avsnitt 14: Opplysninger om transport

· 14.1 UN-nummer:	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.3 transport fareklasser	
· ADR, IMDG, IATA	
· klasse	bortfaller
· 14.4 Emballasjegruppe:	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker	Ikke brukbar.
· 14.7 Transport i bulk iht. annekset II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjoner:	Ikke farlig gods iflg. ovenstående forordninger

(fortsatt på side 6)

NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 20.09.2013

Utgave 1

revidert den: 19.09.2013

Handelsnavn: SR-30 Soluble Support

(fortsatt fra side 5)

· UN "Model Regulation":

-

Avsnitt 15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- **Nasjonale forskrifter:**
- **Forordning om uhell:** Direktiv 96/82/EF finner ingen anvendelse.
- **Vannfareklasse:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktmessig rettsforhold.

· **Avdeling som utsteder datablad:**

C.S.B. GmbH
Düsseldorfer Str. 113
47809 Krefeld / Germany

Phone: +49 - 2151 - 652086-0

Fax: +49 - 2151 - 652086-9

· **Forkortelser og akronymer:**

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
ICAO: International Civil Aviation Organization
ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent

NO